

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 01.04.2015 r.

FN1.700.4.2015.OLT

KRM-10-39-15

Rozesłano: 08-04-2015

UD173

Przedkładam zgłoszony przez:
Ministra Finansów dokument rządowy przeznaczony
do rozpatrzenia z terminem zgłaszania ewentualnych
uwag do dnia 17 kwietnia 2015 r.

Merytorycznie prowadzącym sprawę w Departamencie
Komitetu Rady Ministrów jest:

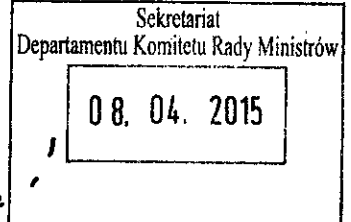
p. M. Grzeszczuk, tel. 694 6940, e-mail: mgrzesz@kprm.gov.pl

(-) M. Hirszel – Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów

Pani

Małgorzata Hirszel

Sekretarz Komitetu Rady Ministrów

Grzeszczuk *Hirszel* *Sekretarz*

Przesyłam w załączeniu *projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw* z dnia 1 kwietnia 2015 r., opracowany na podstawie założeń przyjętych przez Radę Ministrów, z uprzejmą prośbą o skierowanie projektu pod obrady Komitetu Rady Ministrów w najbliższym możliwym terminie.

Celem projektu jest zwiększenie poziomu ochrony konsumentów korzystających z usług finansowych firm udzielających kredytów konsumenckich, nieobjętych obowiązkiem uzyskania zezwolenia KNF. Projekt ma na celu także umożliwienie skutecznego eliminowania z obrotu gospodarczego podmiotów wykonujących działalność reglamentowaną na rynku finansowym bez zezwolenia, tj. nielegalnie, w szczególności podmiotów prowadzących działalność z zamiarem oszustwa.

Niniejszy projekt uwzględnia rekomendacje grupy roboczej Komitetu Stabilności Finansowej zawarte w Raporcie – *Analiza działań organów i instytucji państwowych w odniesieniu do Amber Gold sp. z o.o.*

Jednocześnie informuję, że *projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw* był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych i szerokich konsultacji publicznych.

Spośród członków Rady Ministrów w wyniku przeprowadzonych uzgodnień projektu, uwagi zgłosił Minister Spraw Wewnętrznych, Minister Administracji i Cyfryzacji, Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Sprawiedliwości.

W uwagach MSW podniesiono, że odwołanie w art. 18g ust. 2 nowelizowanej ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, do art. 117 *ustawy o postępowaniu egzekucyjnym*

Ministerstwo
Finansów

w *administracji* jako podstawy prawnej do uzyskiwania wsparcia Policji w prowadzonych przez pracowników Komisji Nadzoru Finansowego postępowaniach wyjaśniających może budzić wątpliwości. Jak zauważa MSW, w uzasadnieniu projektu określono projektowany art. 18g ust. 2 jako przepis wprowadzający „asystę Policji jako organu egzekucyjnego”, które to określenie nie jest adekwatne, gdyż asysta nie może polegać na wykonywaniu czynności egzekucyjnych, lecz na udzielaniu wsparcia umożliwiającego przeprowadzenie tych czynności przez organ egzekucyjny. Ponadto, MSW wskazał, iż odesłanie w projekcie do art. 117 *ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* nie jest właściwe, gdyż ww. przepis dotyczy stosowania środków egzekucyjnych w celu wyegzekwowania wydanych bezpośrednio ustnych poleceń w granicach właściwości organów określonych w art. 20 § 2 tej ustawy do nakładania obowiązków o charakterze niepieniężnym, czyli poleceń „własnych”, a nie poleceń wydawanych przez inne organy. W konsekwencji, w miejsce dotychczasowego odwołania, MSW zasugerował zamieszczenie odwołania do art. 46 *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*. W związku z uwagą MSW, zrezygnowano z projektowanego wcześniej odwołania na rzecz odwołania do art. 136 *ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, które odpowiada intencji projektu w tym obszarze, a jednocześnie w opinii MF eliminuje wątpliwości zgłaszane przez MSW na gruncie wcześniej proponowanej konstrukcji prawnej. Dodatkowo, stosownie zmienione zostało uzasadnienie do projektu ustawy.

Uwagi Ministra Administracji i Cyfryzacji, które dotyczyły możliwości żądania informacji w toku prowadzonych postępowań na podstawie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, od przedsiębiorców telekomunikacyjnych, zostały uwzględnione poprzez skreślenie projektowanych wcześniej regulacji (art. 18h ust. 1 pkt 1 i art. 18h ust. 3 oraz modyfikacja art. 18h ust. 2).

W przedkładanym projekcie ustawy uwzględniono wszystkie uwagi zgłoszone przez Ministra Spraw Zagranicznych, tj. przeformułowano i doprecyzowano wskazane przepisy nowelizowanej ustawy o kredycie konsumenckim oraz uzupełniono uzasadnienie o wyjaśnienia odnośnie do projektowanych warunków prowadzenia działalności pożyczkowej przez podmioty mające siedzibę na terytorium państwa członkowskiego (art. 59d ustawy).

W przekazywanym projekcie zostały uwzględnione również uwagi Ministra Sprawiedliwości, jednakże część uwag MS, która w ocenie projektodawcy nie zasługuje na uwzględnienie,

została objęta protokołem rozbieżności załączonym do pisma skierowanego do Sekretarza Komitetu Rady Ministrów.

Należy wskazać, że nieuwzględnione uwagi resortu sprawiedliwości dotyczą brzmienia nowelizowanego art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (dotyczącego tajemnicy zawodowej), terminologii i warunków określających procedurę postępowania wyjaśniającego, zaostrzenia sankcji karnych za prowadzenie działalności na rynku finansowym bez wymaganego zezwolenia, sformułowania przepisu o obowiązku zachowania w tajemnicy informacji udostępnionych instytucjom pożyczkowym, zbytnej restrykcyjności projektowanych kar za prowadzenie działalności pożyczkowej bez spełniania ustawowych warunków, sposobu określenia sankcji grzywny (art. 59e – 59 g w ustawie kredycie konsumenckim).

Zdecydowana część uwag zgłoszonych do projektu w toku konsultacji publicznych dotyczyła kwestii rozstrzygniętych na etapie konsultacji założeń do projektu ustawy. Uwagi te odnosiły się w szczególności do:

- kwestii rezygnacji z idei wprowadzenia rejestru firm pożyczkowych – mając na względzie toczący się aktualnie proces implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2014/17/WE w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi, w którym przewidziano kompleksową regulację podmiotów udzielających kredytów i pożyczek (w tym również wymóg uzyskania licencji na prowadzenie działalności), uwagi nie została uwzględnione;
- wprowadzenia limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu – środowisko firm pożyczkowych konsekwentnie sprzeciwia się wprowadzeniu limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu, jednakże mając na względzie potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów na rynku pożyczek i kredytów, postulaty przedstawicieli środowiska firm pożyczkowych nie zostały uwzględnione.

W toku konsultacji zgłoszono szereg uwag o charakterze redakcyjno – legislacyjnym, które zostały uwzględnione w projekcie. Ponadto część uwag dotyczyła kwestii wykraczających poza zakres założeń przyjętych przez Radę Ministrów, m.in. postulat odstąpienia od mechanizmu obliczania odsetek maksymalnych oraz odsetek za opóźnienie w spłacie w oparciu o stopę kredytu lombardowego NBP, propozycja uregulowania kwestii usuwania z listy ostrzeżeń KNF podmiotów na nią wpisanych, propozycja rozszerzenia dostępu do

tajemnicy bankowej o dodatkowe podmioty. Uwagi te, ze względu na ich systemowy charakter, w wielu przypadkach, nie zostały ujęte w projekcie ustawy.

Szczegółowe omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw zawarte są w załączonym raporcie z konsultacji.

Przekazując niniejszy projekt ustawy pragnę jednocześnie poinformować, że zawiera on również regulacje stanowiące odstępstwo od założeń przyjętych przez Radę Ministrów, które zostały wprowadzone w toku przygotowywania projektu ustawy, we współpracy z RCL, jak również w wyniku przeprowadzonych uzgodnień i konsultacji publicznych projektu.

Należy przede wszystkim wskazać na zmianę definicji instytucji pożyczkowej, w której nie występuje jako kryterium definicyjne „uzyskiwanie większości przychodów” z działalności pożyczkowej. Jak wskazano w toku uzgodnień ww. kryterium nie jest wystarczająco ostre, trudne do zastosowania w praktyce, tym bardziej, że wobec podmiotów prowadzących działalność pożyczkową, bez spełniania ustawowych wymogów przewidziane są w projekcie sankcje karne. Nowa definicja instytucja pożyczkowej nie posługuje się także wymogiem udzielania pożyczek „ze środków własnych”, gdyż wywoływało ono szereg istotnych wątpliwości interpretacyjnych ze strony uczestników uzgodnień. Zamiast powyższego dookreślenia z zakresu definicji instytucji pożyczkowej wyłączono podmioty sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych.

Dodawane w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym przepisy Rozdziału 2a – Postępowanie wyjaśniające, odniesiono także do podmiotów nadzorowanych zgodnie z przepisami ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. W konsekwencji skreślono art. 38 w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, oraz wprowadzono szereg zmian stanowiących konsekwencje legislacyjne wprowadzonej zmiany. W przepisach dotyczących postępowania wyjaśniającego, w dodawanym w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym art. 18g ust. 2 wskazano, że w przypadku zarządzenia, w toku postępowania wyjaśniającego, zajęcia dokumentu lub innego nośnika informacji niezbędnego dla dalszego postępowania, organem egzekucyjnym w egzekucji administracyjnej ww. obowiązku może być Policja. Analogiczną regulację (stanowiącą usunięcie luki prawnej w tym zakresie) wprowadzono w zmienianych przepisach ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, odnoszących się do postępowania kontrolnego prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego, zgodnie z przepisami Rozdziału 4 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. W zmienianych w

Kodeksie cywilnym regulacjach dotyczących odsetek maksymalnych za opóźnienie, wprowadzono zakaz umownego wyłączania lub ograniczania stosowania przepisów dotyczących odsetek maksymalnych za opóźnienie.

W zakresie przepisów nowelizowanej ustawy o kredycie konsumenckim, w związku z uwagą UOKiK, a także Związku Firm Pożyczkowych, dodany został art. 28a dotyczący obowiązku zwrotu tzw. opłaty przygotowawczej w przypadku gdy umowa kredytu nie została zawarta lub gdy kredyt nie został wypłacony w terminie. Ww. przepis służyć ma ochronie konsumentów przed nieuczciwymi praktykami tych przedsiębiorców, którzy na tego rodzaju zachowaniu opierają swój model działalności biznesowej.

Ponadto projekt określa przypadki, w których nie stosuje się limitu całkowitego kosztu kredytu konsumenckiego, tj. przy kredytach w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym oraz umowach o kartę kredytową. Wyłączenie wymienionych produktów kredytowych spod reżimu prawnego określającego koszty pozaodsetkowe było zgłaszane przez wielu uczestników w toku konsultacji projektu. Uwzględnienie ww. postulatów w opinii projektodawcy uzasadnione jest specyfiką tych produktów oraz proponowanymi w projekcie zasadami ustalania maksymalnych kosztów pozaodsetkowych. Należy bowiem mieć na uwadze, że kredytodawca na podstawie oferowanych produktów zobowiązuje się do wielokrotnego udzielania kredytobiorcy, w okresie trwania umowy, kredytów w nieoznaczonej liczbie i wysokości, do wysokości przyznanego limitu w rachunku kredytowym. Opisana specyfika tych umów powoduje, że kredytodawca nie jest w stanie z góry przewidzieć, jaka będzie łączna wysokość wypłat dokonanych na rzecz konsumenta w danym okresie, a w związku z tym nie jest również w stanie przewidzieć, jaka będzie łączna wysokość kosztów, które konsument będzie obowiązany ponieść w związku z wykonaniem umowy w tym okresie. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że do prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych uprawnione są, zgodnie z art. 49 w związku z art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, wyłącznie banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe na podstawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo - kredytowych. Z kolei do oferowania kart kredytowych uprawnione są banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe oraz instytucje płatnicze, które zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Wyłączenie tego rodzaju umów z zakresu limitowania pozaodsetkowych kosztów kredytu nie pozostaje zatem

w sprzeczności z podstawowym celem projektowanej regulacji, jakim jest ochrona konsumenta przed ponoszeniem nadmiernych kosztów pożyczek w związku z obserwowanymi praktykami i doświadczeniami sygnalizowanymi przez Prezesa UOKiK w następstwie kontroli przeprowadzanych na rynku pozabankowych firm pożyczkowych.

Zuzanna Rosenthal
Z upoważnienia Ministra Finansów
SEKRETARZ STANU
Izabela Leszczyna
Izabela Leszczyna

Załącznik

1. *Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw z dnia 1 kwietnia 2015 r. - 45 egz. oraz wersja elektroniczna projektu tożsama z wersją papierową*
2. Protokół rozbieżności
3. Raport z wyników konsultacji publicznych